Communicatie en participatieplan Volkhuisvestingsprogramma 2026

Het Volkshuisvestingsprogramma is een verplicht instrument onder de Omgevingswet en geeft richting aan het gemeentelijk woonbeleid. De gemeente Hoorn heeft voor de startfase een communicatie en participatieplan opgesteld waarin is vastgelegd hoe inwoners, stakeholders en partners worden betrokken bij dit op te stellen uitvoeringsgerichte programma.

Kaders en positionering

Ontwikkeling landelijke kaders

De inhoudelijke kaders voor het Volkshuisvestingsprogramma zijn deels nog in ontwikkeling. Besluitvorming over relevante wet- en regelgeving (waaronder behandeling in de Eerste Kamer) kan leiden tot aanvullende eisen of inhoudelijke accenten. De gemeente houdt hier rekening mee door het proces adaptief in te richten en ruimte te behouden om nieuwe kaders tijdig te verwerken.

Bestuurlijke positionering

Het Volkshuisvestingsprogramma wordt vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende rol en wordt actief betrokken gedurende het proces.

Rol van de raad

- Stelt kaders via beleid (zoals de Omgevingsvisie).
- Wordt geïnformeerd over participatieaanpak en voortgang.
- Wordt tussentijds meegenomen in opbrengsten.
- De raadscommissie voert een mening vormend gesprek.

Participatieruimte en stakeholders

Uitgangspunt

Participatie levert input voor bestuurlijke afweging door het college. De uitkomsten van participatie zijn niet bindend, maar worden transparant meegewogen.

Om verwachtingen helder te houden, wordt vooraf concreet aangegeven waar participatie invloed op heeft én waarop niet.

Ligt grotendeels vast

- Wettelijke kaders (Omgevingswet)
- Verdeling segmenten, in wettelijke kaders
- Regionale afspraken binnen West-Friesland
- Kaders van de Provincie Noord-Holland
- Nationale woningbouwopgaven

Is beïnvloedbaar

- Prioritering van doelgroepen en locatieontwikkelingen
- Verdeling woningtypen
- Aandacht voor aandachtsgroepen
- Koppeling wonen–zorg–welzijn
- Aandacht voor stedelijke vernieuwing
- Uitvoeringsstrategie

Beperkt beïnvloedbaar

- Tempo van woningbouw
- Beschikbare locaties van derden

Deze participatieruimte wordt duidelijk gecommuniceerd richting deelnemers.

Stakeholders en participatieniveaus

Stakeholder	Belang	Rol	Participatieniveau
Woningcorporaties	Sociale woningbouw	Strategisch partner	Raadplegen
Marktpartijen (Woningmakers)	Projectontwikkeling	Uitvoering	Raadplegen
Verhuurdersorganisaties	Particuliere verhuur	Belangenbehartiging	Raadplegen
Zorg- en welzijnspartners	Wonen en zorg	Inhoudelijk partner	Raadplegen
Provincie Noord-Holland	Kaders/toezicht	Overheidspartner	Raadplegen
Regiogemeenten West-Friesland	Afstemming	Overheidspartner	Raadplegen
Seniorenraad	Ouderenhuisvesting	Belangenbehartiging	Raadplegen
Woonwagenbewoners	Specifieke woonvorm	Belanghebbenden	Raadplegen
Huisvesters arbeidsmigranten	Arbeidsmigranten	Uitvoering	Raadplegen
Inwoners (stadspanel)	Algemene woonbehoefte	Gebruikers	Raadplegen
Woningzoekenden	Toegang tot woningmarkt	Ervaringsdeskundigen	Raadplegen

Verwerking motie woningzoekenden

De gemeenteraad heeft via een motie verzocht om woningzoekenden expliciet te betrekken bij participatie rond woningbouwontwikkelingen.

Hoewel het Volkshuisvestingsprogramma een strategisch beleidsdocument is, wordt hier waar mogelijk invulling aan gegeven door:

- Woningzoekenden expliciet als doelgroep te betrekken via het Stadspanel en andere participatiemiddelen
- Hun ervaringen en behoeften mee te nemen in de beleidsvorming

Ook wordt in het programma een voorstel opgenomen voor betrokkenheid bij toekomstige plannen.

Afzender en rollen

Afzender:

Gemeente Hoorn

Rollen

Ambtelijk opdrachtgever

- Eindverantwoordelijk voor proces en resultaat
- Opdrachtgever van het projectteam
- Verbindt het programma met andere beleidsopgaven
- Stuurt op kwaliteit, planning en middelen
- Escalatiepunt bij knelpunten
- Eerste ambtelijk aanspreekpunt richting bestuur

Projectleider

- Verantwoordelijk voor dagelijkse aansturing
- Zorgt voor uitvoering participatieproces
- Verbindt inhoud, proces en planning
- Bereidt bestuurlijke besluitvorming voor

Beleidsadviseurs

- Leveren inhoudelijke expertise
- Vertalen participatie-input naar beleid

Communicatieadviseur

- Ontwikkelt participatie- en communicatiestrategie
- Zorgt voor toegankelijke communicatie
- Adviseert over middelen en doelgroep benadering

College

- Bevoegd gezag voor vaststelling programma
- Maakt integrale bestuurlijke afweging

Bestuurlijk opdrachtgever

- Portefeuillehouder
- Bestuurlijk aanspreekpunt
- Verbindt participatieproces met politiek-bestuurlijke context

Gemeenteraad

- Kaderstellend en controlerend
- Geeft input via mening vormend gesprek

Bij maatschappelijk of politiek gevoelige onderdelen vindt proactieve afstemming plaats tussen ambtelijk opdrachtgever, projectleider en bestuurlijk opdrachtgever. Het participatieplan is ter advisering en toetsing voorgelegd aan het gemeentelijke Adviesteam Participatie. De door het Adviesteam Participatie gegeven feedback wordt verwerkt in de daadwerkelijke uitvoering van de participatie.

Participatieaanpak

Doelen van participatie

- Ophalen van inzichten, behoeften en knelpunten op de woningmarkt.
- Verrijken van beleidskeuzes met praktijkervaring.
- Vergroten van draagvlak en transparantie.
- Ondersteunen van bestuurlijke besluitvorming door het college.

Fase 1 – Voorbereiding

Doel

- Scherp krijgen van participatiedoel, doelgroep en aanpak

Activiteiten

- Opstellen discussienota
- Stakeholderanalyse
- Bepalen participatieruimte
- Formuleren kernvragen
- Afstemming met wethouder en stuurgroep

Fase 2 – Participatie (zwaartepunt: september 2026)

Stakeholderssessie

Doel: gezamenlijke verdieping en ophalen van input
Werkvorm: interactieve tafels
Kernvragen:

- Welke doelgroepen verdienen prioriteit?
- Waar zitten de grootste knelpunten?
- Welke oplossingen zijn haalbaar?
- Hoe versterken we wonen en zorg?

Gesprekken belangengroepen

- Kleinschalige sessies
- Specifieke aandacht voor doelgroepen

Inwonersenquête

- Via Stadspanel
- Brede uitvraag woonbehoeften
- Toegankelijk en begrijpelijk

Fase 3 – Analyse en bestuurlijke reflectie

Activiteiten

- Analyse participatie-input
- Vertaling naar beleidskeuzes

Aanvullend

- Toets op actuele wet- en regelgeving (incl. besluitvorming Eerste Kamer)
- Beoordelen of aanvullende beleidskeuzes nodig zijn
- Afweging of aanvullende participatie noodzakelijk is bij inhoudelijke wijzigingen

Bestuurlijke reflectie

- Bespreking opbrengsten met college
- Informele terugkoppeling aan gemeenteraad
- Toets op politieke kaders

Terugkoppeling participatie-uitkomsten

De gemeente koppelt de opbrengsten van de participatie actief terug aan deelnemers, betrokken stakeholders en de gemeenteraad. De terugkoppeling vindt plaats via passende communicatiemiddelen waaronder een samenvatting op de gemeentelijke website en terugkoppelbericht aan deelnemers en stakeholders. Hierbij wordt inzichtelijk gemaakt:

- Welke input is opgehaald
- Welke thema's en aandachtspunten naar voren zijn gekomen
- Hoe de input is verwerkt in het Volkshuisvestingsprogramma
- Welke afwegingen daarbij zijn gemaakt

Ook wordt toegelicht welke input niet of gedeeltelijk is overgenomen en waarom.

Naast terugkoppeling aan deelnemers vindt de terugkoppeling aan de gemeenteraad plaats via het mening vormende raadsvoorstel.

Fase 4 – Concept en formele inspraak

- Opstellen conceptprogramma
- Ter inzage leggen
- Indienen zienswijzen mogelijk
- Verwerking richting definitief besluit

Adaptieve aanpak participatie

Indien gedurende het proces nieuwe landelijke kaders worden vastgesteld die invloed hebben op de inhoud van het programma, beoordeelt de gemeente

- Wat de impact is op het programma
- Of aanpassing van beleidskeuzes nodig is
- Of aanvullende participatie wenselijk of noodzakelijk is

Hiermee wordt geborgd dat het programma zowel inhoudelijk actueel als participatief zorgvuldig tot stand komt.

Communicatieaanpak

Doelen

- Bereiken van doelgroepen
- Stimuleren van deelname
- Managen van verwachtingen

Belangrijk

- Duidelijk over participatieruimte
- Transparant over rol college en raad
- Heldere en begrijpelijke taal

Middelen

- Website
- Social media
- Nieuwsbrieven
- Pers
- Directe uitnodigingen

Organisatie en uitvoering

- Heldere taakverdeling binnen projectteam
- Tijdige voorbereiding participatiemomenten
- Zorgvuldige verslaglegging
- Inzet van procesbegeleiding indien nodig

Planning (globaal)

- Voorbereiding: voorjaar/zomer 2026
- Participatie: september 2026
- Analyse en reflectie: najaar 2026
- Inspraak: eind 2026
- Vaststelling door college: begin 2027

Monitoring en evaluatie

Tijdens proces

- Tussentijdse evaluatie na participatiefase

Na afloop

- Evaluatie met projectteam
- Leerpunten voor volgende trajecten

Richting raad

- Transparante terugkoppeling van opbrengsten

Risico's en beheersmaatregelen

Risico	Maatregel
Onrealistische verwachtingen	Duidelijke participatieruimte communiceren
Lage betrokkenheid	Gerichte communicatie
Ondervertegenwoordiging	Actieve benadering doelgroepen
Oververtegenwoordiging van bepaalde groepen	Bewaken representativiteit door spreiding deelnemers, aanvullende participatie en actieve gespreksbegeleiding
Politieke spanning	Tijdige bestuurlijke afstemming
Complexiteit	Heldere uitleg en visualisatie
Wijziging landelijke kaders	Adaptief proces, tussentijdse toets wetgeving, ruimte in planning en zo nodig aanvullende participatie

Resultaat

De participatie leidt tot:

- Inhoudelijk sterker programma
- Betere aansluiting bij behoeften
- Transparante en uitlegbare keuzes
- Zorgvuldige bestuurlijke afweging door het college